

Vår referens: Diarienummer 21-1589

Sammanställning och analys av inkomna remissvar avseende PTS förslag till nya föreskrifter om ersättning vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning

1. Inledning

Post- och telestyrelsen (PTS) har den 4 oktober 2021 skickat ut ett förslag till nya föreskrifter om ersättning vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning. Remisstiden gick ut den 3 november 2021.

Nedan sammanställs de huvudsakliga synpunkter som framförts i inkomna remissvar, tillsammans med PTS inställning till remissinstansernas synpunkter.

2. Inkomna remissvar

PTS har tagit emot 16 remissvar från följande myndigheter, organisationer och företag:

1. Ekobrottsmyndigheten
2. Kommerskollegium
3. Polismyndigheten
4. Regelrådet

5. Säkerhetspolisen
6. Tullverket
7. Hi3G Access AB (Hi3G)
8. Svenska Stadsnätsföreningen (Stadsnätsföreningen)
9. Tele2 Sverige AB (Tele2)
10. Telenor Sverige AB (Telenor)
11. Telia Company AB (Telia)

Följande myndigheter och företag har meddelat att de inte har några synpunkter på de föreslagna föreskrifterna:

1. Integritetsskyddsmyndigheten
2. Kustbevakningen
3. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
4. Skatteverket
5. Åklagarmyndigheten

3. Övergripande synpunkter

3.1 Allmänt om de föreslagna föreskrifterna

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker i huvudsak förslagen.

Hi3G anför att enligt förslaget ska ersättningen för medverkan vid hemlig dataavläsning utgå med olika taxor beroende på om medverkan sker inom respektive utom kontorstid. Hi3G anser att om det finns en förväntan på att verkställighet av hemlig dataavläsning ska ske efter kontorstid behöver en sådan skyldighet komma till uttryck i lag som ett skyndsamhetskrav jämligt 6 kap. 16 f § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) (eller som en anpassningsskyldighet likt 6 kap. 19 § LEK).

Polismyndigheten har inte några invändningar mot de remitterade förslagen.

Stadsnätsföreningen delar PTS bedömning att en föreskrift är att föredra före allmänna råd och anför att de nivåer som PTS föreslår verkar vara rättvisa och rimliga nivåer.

Tele2 avstyrker ersättningsmodellerna och ersättningsnivåerna i de föreslagna föreskrifterna. Detta då de föreslagna ersättningsmodellerna och ersättningsnivåerna inte skulle ge operatörerna ersättning för de kostnader som uppstår vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning. Föreskrifterna är därmed inte förenliga med lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning (HDA). Tele2 konstaterar därtill att den utveckling av prisnivåer som de föreslagna ersättningsnivåerna representerar i jämförelse med nuläget inte är förenlig med den faktiska utvecklingen av de brottsbekämpande myndigheternas krav på utlämning av uppgifter eller med den faktiska kostnadsutvecklingen hos operatörerna.

Vidare anför Tele2 att om PTS trots det nyss sagda skulle välja att fatta beslut i linje med de föreslagna föreskrifterna förväntar sig Tele2 att operatörerna i normalfallet inte kommer att begära ersättning baserat på timersättningen i 4 och 5 §§, utan på 6 §. Målen om att minska den administrativa bördan och skapa förutsägbarhet skulle därmed inte uppnås om de föreslagna ersättningsmodellerna och ersättningsnivåerna skulle bibehållas.

Tele2 förslår följande:

- i. Att PTS reviderar de föreslagna föreskrifterna så att schablonersättning utgår för nödvändig medverkansinsats.
- ii. Att PTS reviderar de föreslagna föreskrifterna så att det finns fler kategorier med tillhörande schabloner som speglar faktiska skillnader i kostnad mellan olika och vanligt förekommande typer/kategorier av medverkansinsatser.
- iii. Att PTS reviderar de föreslagna föreskrifterna så att operatörerna erhåller ersättning för kostnaderna för att upprätthålla en förmåga och beredskap att medverka i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning utanför kontorstid.

Telenor framför att antalet ärenden enligt HDA som lett till verkställighet ännu är begränsat. Det rör sig typiskt sett om komplicerade förfrågningar där det inte finns några standardiserade lösningar, utan där det krävs betydande utveckling eller anpassning i de enskilda fallen. Det driver kostnader och det är därför viktigt att regelverket säkerställer att operatören får kostnadstäckning för samtliga relevanta insatser.

Tullverket är positiv till merparten av de förslag som PTS lämnat i de föreslagna föreskrifterna.

3.2 Regelrådets bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

PTS kommentar: PTS noterar detta.

3.3 Kommerskollegiums bedömning

Kommerskollegium bedömer att PTS inte behöver anmäla förslaget till kollegiet enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler eftersom de inte innehåller några tekniska föreskrifter.

Kommerskollegium bedömer vidare att förslaget inte behöver anmälas enligt förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden.

PTS kommentar: PTS noterar detta.

3.4 Kommentarer om alternativ som inte föreslagits

Tele2 för fram att grundprincipen i HDA är att operatörerna har rätt till full kostnadstäckning. Bolaget framför vidare att alternativet att i stället för timersättning, införa schabloniserade ersättningar baserade på de olika medverkansinsatserna, skulle innebära att de medverkansskyldiga får en bättre kostnadstäckning.

PTS kommentar: Se kommentaren under 4.3.1.4.

4. Kommentarer på de föreslagna bestämmelserna

4.1 Tillämpningsområde (1 §)

PTS kommentar: Bestämmelsen i 1 § har inte särskilt kommenterats i de inkomna remissvaren.

4.2 Ord och uttryck (2 och 3 §§)

PTS kommentar: Bestämmelserna i 2 och 3 §§ har inte särskilt kommenterats i de inkomna remissvaren.

4.3 Ersättning (4–8 §§)

4.3.1 Ersättningsnivåer (4 och 5 §§)

4.3.1.1 Kompensation för operatörernas kostnader

Tele2 anser att de föreslagna ersättningsmodellerna och ersättningsnivåerna inte skulle ge operatörerna ersättning för de kostnader som uppstår vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning.

Telenor anser att de föreslagna timpriserna är väldigt låga. För att bättre reflektera de faktiska kostnaderna krävs en väsentlig justering av nivåerna. Bolaget betonar vidare att det är viktigt att regelverket säkerställer att operatören får kostnadstäckning för samtliga relevanta insatser.

PTS kommentar: Ersättningsnivåerna i 4 och 5 §§ avser personalkostnader och är hämtade från den fastställda samlokaliseringsmodellen 1.0. PTS bedömning är att dessa nivåer är adekvata. Eftersom ersättning utgår för nedlagd arbetstid och ingående moment vid en medverkan anser PTS att de medverkansskyldiga får ersättning för de kostnader som uppstår vid medverkan.

Skulle en medverkan innebära kostnader för den medverkansskyldige som avsevärt avviker från den ersättning som ska lämnas enligt 4 och 5 §§ eller om medverkan sker i någon annan form än de som anges i dessa bestämmelser kan ersättning begäras enligt 6 §.

Stadsnätsföreningen anser att utifrån vad PTS beskriver verkar nivåerna vara rättvist anpassade och rimliga.

PTS kommentar: PTS noterar detta.

4.3.1.2 Timkostnad för personal

Hi3G anser att timersättningen för medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning inte bör delas in i olika kategorier eftersom det i praktiken alltid

är samma personer med motsvarande IT-specialistutbildning som medverkar vid verkställigheten.

PTS kommentar: I samband med framtagandet av föreskrifterna övervägde PTS att endast använda sig av en ersättningsnivå för all medverkan. Eftersom de åtgärder som kan komma i fråga delvis kan beröra olika personalkategorier med olika löneläge bedömde PTS att det var lämpligast att införa två kategorier av medverkan. Eftersom föreskrifterna berör en mängd operatörer med varierande verksamhet och de åtgärder som ska vidtas kan vara av skild natur bedömer PTS att det åtminstone inledningsvis kan vara lämpligt med två olika kategorier av ersättningsnivåer. Vid en kommande revidering av föreskrifterna kan detta komma att ses över.

4.3.1.3 Kostnader för medverkan utanför kontorstid

Hi3G konstaterar att det inte finns något uttryckligt stöd i lagstiftningen för att operatörerna ska medverka till hemlig dataavläsning utanför kontorstid. Om det finns en förväntan på att verkställighet ska ske efter kontorstid, är det Hi3G:s uppfattning att en sådan skyldighet behöver komma till uttryck i lag.

Tele2 föreslår att PTS reviderar ersättningsföreskrifterna sådant att operatörerna erhåller ersättning för kostnaderna för att upprätthålla en förmåga och beredskap att medverka i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning utanför kontorstid.

PTS kommentar: Ersättningen täcker kostnader för personal som uppstår vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning. PTS bedömer att en medverkan kan komma att ske utanför kontorstid. Därför har en timersättning tagits fram för detta. Eftersom personalkostnader är högre utanför kontorstid än under kontorstid är också ersättningsbeloppen högre utanför kontorstid.

Skulle en medverkan innebära kostnader för den medverkansskyldige som avsevärt avviker från den ersättning som ska lämnas enligt 4 och 5 §§ kan ersättning begäras enligt 6 §.

4.3.1.4 Schablonersättning i stället för timersättning

Tele2 för fram att de föreslagna medverkanskategorierna kan ge upphov till insatser av vitt skilda slag och att den ersättningsmodell som PTS föreslår i praktiken skulle bli svår och kostsam att tillämpa, vilket i sin tur skulle generera administrativa kostnader både hos operatörer och brottsbekämpande myndigheter. Tele2 föreslår därför att PTS reviderar ersättningsföreskrifterna så att schablonersättning utgår för nödvändig medverkansinsats och inför fler kategorier med tillhörande schabloner som speglar

faktiska skillnader i kostnad mellan olika och vanligt förekommande typer/kategorier av medverkansinsatser.

Telenor ser positivt på det faktum att PTS inte föreslår några schabloniserade styckpriser för den samverkan och verkställighet som aktualiseras vid beslut om hemlig dataavläsning.

Ekobrottsmyndigheten och Polismyndigheten anser att medverkan i form av tillhandahållande av upplysningar bör kunna jämföras med ett utlämnade av abonnemangsuppgifter eller röjande av trafikuppgifter. Därför vore det mer ändamålsenligt och förutsägbart att reglera ersättningen per utlämnande och inte som en timkostnad.

Säkerhetspolisen anser att det krävs ett förtydligande av vad som är en rimlig arbetsinsats vid medverkan i form av tillhandahållande av upplysningar (särskilt vid ärenden som pågår under längre tid och uppgifter behöver lämnas löpande), alternativt att ersättningen i denna del utgår enligt en schablon per begäran på liknande sätt som gäller i dagsläget för datalagrade uppgifter.

PTS kommentar: PTS har övervägt att införa schabloner när det gäller beräkningen av ersättningen. Lagstiftningen är dock ny och användningen av hemlig dataavläsning kan antas ske endast i ett begränsat antal fall. PTS bedömer därför att det endast handlar om ett fåtal fall årligen för de medverkansskyldiga, som kanske dessutom skiljer sig åt vad gäller vidtagna åtgärder och därtill kopplade kostnader. Det är därför mycket svårt att i förväg uppskatta dessa kostnader, varför schablonersättning inte bedöms vara lämpligt. Vid en eventuell framtida revidering av föreskrifterna finns möjlighet att på nytt ta ställning till om det då går att räkna fram en schablonersättning mot bakgrund av vunna erfarenheter och tillgänglig statistik.

4.3.2 Om kostnaderna avsevärt avviker (6 §)

4.3.2.1 6 § kommer att bli huvudregel

Tele2 för fram att om PTS väljer att fatta beslut i linje med de föreslagna föreskrifterna förväntar sig Tele2 att operatörerna i normalfallet inte kommer att begära ersättning baserat på timersättningen i 4 och 5 §§ utan på 6 §. Målen om att minska den administrativa bördan och skapa förutsägbarhet skulle därmed inte uppnås.

PTS kommentar: PTS ser ingen anledning till att tillämpa 6 § i annat fall än när kostnaderna avsevärt avviker från den ersättning som ska lämnas enligt 4 och 5 §§ eller då medverkan sker i annan form än som anges i dessa bestämmelser.

4.3.2.2 Begreppet skäligen kostnader

Hi3G har svårt att förstå vad PTS menar med ersättning för skäligen kostnader. Att kostnaderna ska vara skäligen torde skapa mer osäkerhet än tydlighet åt bestämmelsens innebörd. Bolaget föreslår att begreppet skäligen tas bort.

PTS kommentar: PTS anser att det ligger i sakens natur att enbart kostnader som är skäligen kan ersättas. Vid PTS möten med aktörer har det emellertid framkommit att, det vid tillämpningen av motsvarande bestämmelse i ersättningsföreskrifterna för de uppgifter som lagras för brottsbekämpande ändamål, i vissa fall förekommit diskussioner kring ersättningen. Ordalydelsen i bestämmelsen införs således för att förtydliga att de kostnader som ersätts enligt denna bestämmelse ska vara skäligen samt direkt hänförligen till medverkan.

4.3.3 Medverkan som inte leder till en genomförd verkställighet (7 §)

PTS kommentar: Bestämmelsen i 7 § har inte särskilt kommenterats i de inkomna remissvaren.

4.3.4 Underlag (8 §)

Tullverkets anser att en skrivning som anger att skyddsvärda uppgifter inte får röjas bör införas i paragrafen i syfte att tydliggöra att skyddsvärd information inte ska specificeras i underlaget.

Tele2 ifrågasätter om det verkligen ligger i de brottsbekämpande myndigheternas intresse att varje faktura ska innehålla en detaljerad beskrivning, varför det vore mer lämpligt att specificera ett antal typfall av de olika medverkanskategorierna.

PTS kommentar: Avsikten med kravet på angivande av vilka åtgärder som har vidtagits är inte att den medverkansskyldigen ska ange detta på en sådan nivå att det blir fråga om röjande av åtgärder som kan utgöras av säkerhetsskyddsklassificerade eller sekretessbelagda uppgifter. Det är varken nödvändigt eller lämpligt att i underlaget specificera information på en sådan nivå att skyddsvärd information röjs. Den som har medverkat bör i samverkan med den myndighet som begärt verkställighet kunna hitta en lämpligen nivå på den information som framgår av faktureringsunderlaget. Syftet med underlaget är att den brottsbekämpanden myndigheten ska kunna göra en uppskattning av nedlagd tid och i grova drag se vilka åtgärder som vidtagits.

5. Avslutning

PTS vill tacka samtliga remissinstanser för inkomna synpunkter.

Peder Cristvall, PTS avdelning för säker kommunikation

Ulrica Ljunggren, PTS rättsavdelning